

מסורת הש"ס

(א) [לעיל עב: נדה מא:];
(ב) [עין חו"מ לעיל עב:
ד"ה בשעת]; א [פסוקים
מה:]; ד [עין חו"מ
לעיל יג: ד"ה תקינות
וחוס' פסוקים עב: ד"ה
מקלן]; ה [ג'ל דמקן];
ו [עוקלן פ"ג מ"ג מה:];
ז [לעיל עב: עד:];
ח [בכורות ט: מנחת קדש];
ט [שמות יג:]; י [פסוקים
בג:]; יא [ועין חו"מ ב"ק
עו: ד"ה פה];

תורה אור השלם

1. מכל דאכל אשר
יאכל אשר יבוא עליו
מים יטבא וכל משקה
ט [שמות יג:]; י [פסוקים
בג:]; יא [ועין חו"מ ב"ק
עו: ד"ה פה];

גליון הש"ס

נב' אמר אביי הרי אמר.
ע"ל דף י"ג ע"ב חו"מ ד"ה
תקריב:

מוסף רש"י

כופת. מטרון. וספת שס
דבר הוא וספד טהרות
טובא איכא, ספת של עץ
וכופת של אבן [פסוקים
חח:]; אי מיתה עושה
ניפול. אבר המדולדל
בזהמה ומתה, המיתה
מפלת אותו ואינו עומד
כאבר מן העלה אלא
כאבר מן החי, והפרס
ש צינחם לדמיון [לעיל]
אבר מן החי בשר הפורס
נמנו טהור, דלון מעמא
אלא כשהוא אבר שלם
בשר גידים ועממו, אכל
נבלה חיות ממנה עמא
אכל הטומאה [לעיל עב:];
שאתה יכול להאכילו
לאחרים. לעובד סוכים
דליון אסור בהנאה
[בכורות ט:]; שאי
אחא יכול להאכילו
לאחרים. עובד סוכים,
שאסורים בהנאה [מנחות
קא:];

טומאה בית הסתרים היא. היאך קבל טומאה? במחוצר והלא מגעו
בסתר וקיי"ל בנדה (דף מא:); מקרא דטומאת בית הסתרים לא
מטמא: ר"מ היא. בזהמה המקשה (לעיל עב.) הו"ל עובר את ידו
ושחט את אמו ואח"כ חתכו בשר העובר מגע נצילה שקבל טומאה
מאבר היוצא שהיה מחוצר לו והוא
מטמא כאבר מן החי: א"ל רבי אסי
לר' ירמיה בזה דר' אבא בר ממל לא
איכפת לי דהא זימנין סגיאין אמרה
להאי טעמא קמאי ואמרי ליה אנה:
שני ליה לר"מ בין טומאה דנעיל
הכשר בו. היאך דזהמה המקשה
הכשר העובר בשחיתת אמו ועדיין
האבר הטמא מחוצר בו וטמאו אכל
משנתנו תנן בזה דר' הכשר וכיון
לדריך הכשר לא הוכשר קודם חתיכה
והיאך מקבל טומאה מאביו? בזהמה
קודם חתיכה קמאי הן ברייתא
דטומאה: הרי מטמא טומאה חמורה
אגב אביו. בעודו מחוצר באבר היה
אכל הטומאה לטמא אדם וכלים ותנא
דבי ר' ישמעאל לעיל בפירקין (דף
קא.) מה זרעים שאין סופן לטמא
טומאה חמורה לר' הכשר אף כל
שאין סופן לטמא טומאה חמורה לר' הכשר
אכל מי שסופו לטמא טומאה
חמורה כגון נבלת עוף טהור לא
וכ"ש זה שכבר טימא: כשימש. אותו
שמוש טומאה חמורה לאו בתורת
אוכל שמשא שאין האבר מטמא כלום
ע"י אותו בשר אלא בתורת עץ שימש
שנחשז וגמנה עם הגדין והעלמות
לישעות אבר וכן כען והשאתה אתעבד
ליה אוכל ופנים חדשות באו לכאן
ולא דמי לנבלת עוף טהור שהיא
מטמאה אדם על ידי אכילה: הרי
אמרו. בפסוקים באלו עוברין (דף
מה:); **כופת שאור.** מוטט"ל בלע"ז:
שיחה לשינה נטלה. מתורת חמץ
ואינו עובר עליו בפסח משום שאור
לא ימלא בזהמה (א"ל) אלא לאוכל הוא
ונעשית כלי ומטמאה מושז הזב שהרי
אין אומרינו לו עמוד ונעשה מלאכתנו
שהרי יתדה ואלך אומר אני דטומאה
שאנו מטמאין אותו משום מושז הזב
לאו דאורייתא אלא דרצנן היא דאמור
בגן נטלה ונעשת כלי: דאי ס"ד
דאורייתא. א"כ מזינו אוכלין שסופן
לטמא טומאה חמורה מאחר שירדו
לתורת אוכלים ואין אמרינו מה זרעים
שאין סופן לטמא טומאה חמורה בו:
ומשנינו לעולם טומאת דאורייתא
ודקאמרת מזינו לאוכלים שמתמאים
כו' כשימש אותו שימוש טומאה
חמורה לאו בתורת אוכל שימשה אלא
מעשה עץ שימש ע"י מעשה עץ הוא

העור והרוטב פרק תשיעי חולין קכט.

וטומאת בית הסתרים לא מטמא. פירושה בפרק בזהמה
המקשה (לעיל עב: ד"ה בשעת): **ולא שני ליה דר' מאיר בין**
טומאה דבעי הכשר בו. הלשון אין מיושז דלא ה"ל למימר טפי
אלא הכא לא הוכשר: **למה** ל' הכשר והא מטמא טומאה חמורה
אגב אביו. ממה אמאי לא פריך למה
ליה לאוקומיה כר"מ הא מטמא טומאה
חמורה אגב אביו ואין צריך לא הכשר
מיס ולא הכשר שר' כדאמר פרק בזה
סימן (מה דף ג:);

כשישימש מעשה עץ שימש.
פירוש מאותו שם
שהיה מטמא טומאה חמורה דהיינו
משום אבר מן החי עתה אין אבר
מן החי שאין בו אלא בשר ואין
קרוי אבר ול"ד לנבלת עוף טהור
ופרים הנשרפים כשטימא טומאה
חמורה היה משום שורף פרים ושהוא
נמי הם פרים וה"פ כשימש מעשה
עץ שימש לא מתורת אוכל כמו
שהוא עתה אלא מתורת עץ צעלמא
וא"ת א"ע דמעשה עץ שימש לטמא
דנגמר מזרעים שאין סופן לטמא
טומאה חמורה כשם ענין ו"ל דזרעים
נמי סופן לטמא טומאה חמורה ע"י
שמוש עץ כדאמר בסמוך כופת שאור
שיחה לישז עליה נטלה ומטמאה
טומאה מדרס:

טומאתה לא דאורייתא. ממה
דאי לאו מדאורייתא
נטלה אמאי מותר להניחה בציתו:
בית שסכבו בורעים טהרו.
מכלן קשה על פירוש רבינו
שמואל בפ"ק דסוכה (דף יג:); דאמר
ירקות שאדם יוצא בהן ידי חובתו
בפסח אין חוולין בפני הטומאה אלא
מציאין הטומאה ופוסלין הסוכה משום
חור פירוש ולא משום סכך פסול
דסכך פסול בארבעה ואורי נטלה
ואמר התם מאי טעמא כיון דכי יבשי
נפלי כמלך דמפרש דמי ופירש רבינו
שמואל דהא דקאמר מאי טעמא לאו
אין חוולין בפני הטומאה קאי משום
דהוי אוכל ומקבל טומאה ואין חוולין
בפני הטומאה אלא אפוסלים את
הסוכה קאי וקשה לפירושו דהכא
משמע דנטלי לגבי בית ולא מקבלי
טומאה ומיהו יש לומר לפירושו דמילי
מילי קמני ואין חוולין לאו כסכך בזה
קאמר אכל מכל מקום לא היה צריך
לפרש כן דאיכא לפרשי כשסכך בהן
ולא מקבלי טומאה והאי דאין חוולין
כדמפרש התם משום דכי יבשי נפלי
וכן פירש בקונטרס שם:
כ"ט

עושה אותה שנטל מתורת אוכל ונעשה עץ: הרי אמרו תקריבנו עזודם כוכבים של אוכלין מטמא בזה. וקאמר אביי אומר אני טומאה זו לאו דאורייתא וקרא אסמכתא בעלמא: דאי דאורייתא. מזינו אוכלין שסופן לטמא אדם: מעשה עץ. שאסורים בהנאה ובעלו מאכילה ונעשו כעצים הנעצדים: הרי אמרו. באלו עוברין (פסוקים מה:); **חצורי אוכלים.** שכלים הרי הם ככלים ואם נגעה טומאה באוכל נטמא הכלי דתנן (שם) בלך שבסדקי עריבה לענין הטומאה אם רואה בקיומו הרי הן כעריבה ואומר אני טומאתו זו שהוא נעשה כלי ואם נגע בזה חוזר ומטמא אדם לאו דאורייתא: **חלב נבלה.** דזהמה טהורה אינו מטמא נבלה דנפקא לן מיעשה לכל מלאכה [ויקרא י] ולענין לקבל טומאה מן הנבלה או מן השרץ: **כפרים.** שעמם מועטין וחלב לאו בר אכילה הוא אפילו לעובד כוכבים אלא ע"י דחק: **לר' מהשנה.** והוי אוכל וכיון דחלב לותר אוכל אומר אני טומאתו אגב כוליה מה שהוא מטמא אדם משום נבלה ושהוא שומר הכליה כשהכליה מטמא בו כדאמר לעיל (דף קב:); כמה חוטין נמשכים הימנה לאו דאורייתא דאי דאורייתא מזינו דבר שירד לתורת אוכל חלב שחישז עליו ועדיין הכוליה טמונה בזה: **מטמא טומאה חמורה.** ואין תנן כל שסופו לטמא טומאה חמורה אין צריך הכשר ויחה לענין טומאת אוכלין אוכל הוא וקמני לר' הכשר: **מעשה עץ שימש.** לאו בתורת אוכל הוא מטמא אלא בתורת שומר לאוכל כעצם ובקרינים וכתלפים: הרי אמרו בית שסכבו בורעים. כלומר הרי הזכירו בית המסוק בורעים דהוי בית. ולא ידענא היכן אמרו: **המסכך בורעים.** כגון שסכך ביתו בשבילים ובהם הזרעים וכיון שעשה מהם סכך יאוצעל הזרעים ונעשה אהל חשבו ואם פרחו נרעם בזה בית הרי כל הבית טמא כתליו והאל שלו יאולטמא אדם וכלים: **טומאתו לאו דאורייתא.** אותה טומאה שהבית חשבו אהל לטמא אדם לאו דאורייתא היא. ואית דגרסי בית שסככו בורעים טהרו כלומר טהור מטמאת אוכלים ונעשו עץ: **מ"ט דרבי שמעון.** דמטהר המעורה בצעלי חיים: **לאחרים**

עין משפט
נר מצוה

א [מ"י פכ"ה מהלכות
נלוס הלכה יג:];
ב [מ"י פ"ב מהלכות
טומאת אוכלין ה"כ:];
ג [מ"י פ"ד מהלכות
טומאת זרעמ ה"ו:];

ענין רש"י

מורט"ל. גוש (של שאור).

שיטה מקובצת

אל היאך קבל טומאה
מאביו במחוצר: [א] וכ"ש
זה שכבר טימא לאבר
שמשמא כנבלה הס"ד
כשישימש וכו' וכן כתוב
בספרי כ"י: [א] שאין
האבר מטמא כלום ע"י
אחריו בשר. ג"כ שבספר
כ"י לא נמצאו מלות
אלו: [א] שהרי יתירה לכך
ולא להחמין שאר עיסות
ואומר אני: [א] ומשני
תלמודא לעולם וכו':
[א] הרי אמרו תקריבנו
ע"י של אוכלין מטמא
באהל דילפינן לה מריאכלו
ובחי מתים מה פה מטמא
באהל אף תקריבנו ע"י
מטמא באהל וקאמר אביי
אמר אני דטומאה זו:
[א] משום נבלה אגב
כוליה כשהכליה טמונה:
[א] טמונה בו מטמאה
והד"א: [א] (אין צריך
הכשר וזה לענין טומאת
אוכלין אוכל הוא וקמני
צריך הכשר הס"ד כך
מצאתי בכ"י ישן: [א] הרי
אמרו בית שסכבו בורעים
דהוי בית כלומר הרי:
[א] בטלו הזרעים ונעשה
אהל: [א] כותליו והאל
שלו ופסמא אדם וכלים:
[א] לטמא אדם וכלים לאו
דאורייתא היא ואית דגרסי
בית שסכבו בורעים טהרו
כלומר טהור מטמאת
אוכלים ונעשו עץ: